

MALTA

**QORTI ĊIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMĦALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO**

Seduta tas-16 ta' Jannar, 2004

Ċitazzjoni Numru. 289/1998/1

**Vanessa Sammut, illum miżżewġa Muscat
versus
Dr Charles Fenech**

F'din il-kawża l-attriċi qiegħda tfitteż lill-konvenut, li hu dentist, għad-danni għax qiegħda tgħid li għamlilha kura ħażina fi snienha.

L-ċitazzjoni tgħid illi bejn Novembru u Diċembru tas-sena 1996 il-konvenut kien għamlilha intervent fuq snienha ta' quddiem biex jirrangahomliha estetikament. Dan l-intervent, li għamlu kollu l-konvenut, ma nrxxiex, u snien l-attriċi flok tjebeu ġew agħar. Minħabba f'hekk l-attriċi garrbet danni kbar, u sejra jkollha toqgħod għal interventi oħra biex tirranġa snienha ta' quddiem.

Billi qiegħda tgħid illi l-konvenut waħdu jaħti għal dawn id-danni, għax l-intervent magħmul minnu ma sarx kif iridu l-arti u s-sengħa u r-regoli tal-professjoni tiegħu, u billi għalxejn sejhitlu biex jersaq għal-likwidazzjoni u l-ħlas tad-danni, l-attriċi fetħet din il-kawża u qiegħda titlob illi l-qorti:

1. tgħid illi l-konvenut waħdu jaħti għad-danni li ġarrbet l-attriċi;

2. tillikwida d-danni; u

3. tikkundanna lill-konvenut iħallas id-danni hekk likwidati, flimkien ma' l-imgħax u l-ispejjeż.

Il-konvenut ressaq dawn l-eċċezzjonijiet:

1. hu jixtieq jiġġustifika l-kontumacċja tiegħu; din, li ma hijiex proprjament eċċezzjoni, flimkien mat-tnejn ta' warajha, ingħatat għax il-konvenut ipprezenta n-nota bl-eċċezzjonijiet tiegħu tard, iżda b'dikriet tat-18 ta' Novembru 1999¹ il-qorti ħalliet illi l-konvenut iressaq l-eċċezzjonijiet tiegħu, u għalhekk dan il-punt ma hemmx għalfejn inqisuh aktar;

2. il-kawża hija milquta b'nullità għax il-konvenut huwa miżżewweġ, ix-xogħol professjonali tiegħu jolqot il-komunjoni ta' l-akkwisti, u għalhekk kellha tkun imħarrka martu wkoll;

3. ma hux minnu li l-intervent sar għal kollox mill-konvenut, għax ix-xogħol jeħtieġ ukoll nies tekniċi, u fil-każ ta' l-attriċi kien imdañħal ukoll it-tekniku Victor Galea;

4. ma hux minnu li l-intervent ma rnexxiex u li ma sarx kif iridu l-arti u s-sengħa;

5. il-konvenut jiċċad li jaħti għal xi danni li ġarrbet l-attriċi;

6. jiċċad ukoll illi jaħti għax l-intervent ma sarx kif iridu l-arti u s-sengħa u r-regoli tal-professjoni tiegħu; l-azzjoni saret żmien twil wara li sar l-intervent, u matul dan iż-żmien l-attriċi żaret ħafna dentisti oħra;

7. il-konvenut ma għandux jeħel spejjeż.

Hemm ukoll eċċezzjonijiet oħrajn illi iżda huma biss ripetizzjonijiet u ma jgħidu xejn ġdid.

Qabel ma nqisu l-meritu tal-kawża, jeħtieġ li tingħata deċiżjoni dwar l-eċċezzjoni ta' nullità mressqa mill-konvenut li qiegħed igħid illi martu kellha tkun imħarrka bħala konvenuta miegħu.

Għandu qabel xejn jingħad illi, li kieku kien minnu li mart il-konvenut kellha tkun imħarrka wkoll, in-nuqqas tat-taħrika ma jwassalx għan-nullità kif jippretendi l-konvenut iżda jwassal biex tissejjaħ fil-kawża l-parti nieqsa.

L-art. 1324 tal-Kodiċi Ċivili jgħid hekk:

¹ Fol. 30.

1324. Atti normali ta' ġestjoni ta' kummerċ, negozju jew professjoni li jkunu qed jigu eżerċitati minn parti waħda biss mill-miżżewġin, ikunu vestiti biss f'dik il-parti li fil-fatt tkun qed teżerċita dak il-kummerċ, negozju jew professjoni anke fejn dawk l-atti kieku ma kenux magħmula in relazzjoni ma' dik is-sengħa, negozju jew professjoni kienu jikkostitwixxu amministrazzjoni straordinarja.

Dan ifisser illi l-konvenut waħdu jista' jagħmel dak li jidhol fil-qadi tal-professjoni tiegħu, u jista' waħdu jħarrek u jkun imħarrek dwar dak li jagħmel fil-qadi tal-professjoni tiegħu. Għalhekk ma hux meħtieġ li martu tkun parti fil-kawża, u l-eċċezzjoni relativa hija miċħuda.

Ngħaddu issa biex naraw x'kienu l-fatti li wasslu għal din il-kawża.

L-attriċi kellha snienha ta' quddiem u n-nejbiet imbegħdin minn xulxin, billi kellha żewġ sinniet — is-sinniet ta' bejn it-tnejn tan-nofs u n-nejbiet — neqsin u xtaqet li tikkorreġi dan li lilha dehrilha bħala difett. F'Novembru ta' l-1996 marret għand il-konvenut għall-parir u biex jagħmlilha l-intervent meħtieġ.

Dwar x'kien il-parir tal-konvenut, il-partijiet ma jaqblux.

L-attriċi tgħid illi l-konvenut qalilha biex tħalli f'idejha u jagħmlilha hu dak li kien meħtieġ biex ikollha "snien ta' artista"².

Il-konvenut qal li fissrilha li kellha għażla ta' proċeduri. Setgħet jew tagħzel li jagħmlilha *crowns* biex bihom timla l-ferq ta' bejn snienha, jew inkella tgħaddi minn proċess biex is-snien jiċċaqalqu, il-ferq ta' bejn is-snien tan-nofs jingħalaq billi dawk is-sinniet jersqu lejn xulxin u jitbiegħdu min-nejbiet, u hekk il-vojt jingabar man-nejbiet, u mbagħad dan jimtela' billi jitqiegħdu żewġ sinniet oħra fl-ispazju li jinħoloq. Din it-tieni proċedura tiegħu aktar żmien u tqum aktar ukoll, u l-konvenut igħid illi l-attriċi għażlet l-ewwel proċedura għax ma riditx tonfoq daqstant³.

Sew jekk għax għażlitha hi, wara li fissrilha l-għażliet li kellha, kif igħid il-konvenut, u sew jekk għax il-konvenut qalilha biex tħalli f'idejha u hi hekk għamlet, lill-attriċi l-konvenut għamlilha l-ewwel tip ta' proċedura, *i.e.* it-

² Ara l-*affidavit* ta' l-attriċi, para. 3, *fol.* 47.

³ Ara l-istqarrija ma' l-lufa tal-konvenut, para.6, *fol.* 21.

tqegħid ta' *crowns* biex jimlew il-vojt bla ma qabel jiċċaqalqu s-snien. Biex seta' jagħmel hekk il-konvenut raqqaq is-sinniet ta' fuq ta' quddiem biex fuqhom ikun jista' jwaħħal il-*crowns*.

Il-konvenut kien ukoll qala' sinna fix-xedaq ta' isfel ta' l-attriċi. L-attriċi tgħid li dan għamlu biex ikun jista' jaħdem aħjar⁴; il-konvenut għall-ewwel qal li qalagħha mhux għax kienet imħassra iżda għax ma kinitx ifformata sew⁵ u għax kienet qiegħda tisposta x-xedaq⁶ u wara qal li qalagħha għax kienet "ħażina impestata"⁷.

Il-proċedura tlestiet fit-28 ta' Diċembru 1996.

Lill-attriċi r-riżultat ma għogobhiex, għax bit-tqegħid tal-*crowns* is-snien ta' quddiem ġew kbar wisq, "qishom ta' žiemel"⁸. Fil-fatt li kien ġara hu li s-snien ta' quddiem tkabbru biex jimtela' l-vojt tas-snien nieqsa ta' bejniethom. L-attriċi tgħid illi ffit jiem wara — fit-30 ta' Diċembru 1996 — hi marret għand il-konvenut biex tgħidlu li ma kinitx kuntenta bir-riżultat. Tgħid ukoll illi l-konvenut qalilha li s-snien li għamlilha hu dehru kbar wisq għax is-snien l-oħra tagħha kienu żgħar wisq. Qalilha wkoll biex tmur tieġu parir għand speċjalista⁹.

Il-konvenut ma jaqbilx għax igħid illi kien ħafna wara li l-attriċi marret għandu.

Wara din il-laqqgħa mal-konvenut, l-attriċi marret tieġu parir għand dentist ieħor, u dan qalilha li x-xogħol seta' sar mod ieħor. Reġgħet marret għand il-konvenut u dan qalilha li, ladarba r-riżultat ma għogobhiex, xorta setgħet tagħmel it-tieni proċedura. Għalhekk ipprova jaqla' l-*crowns* li kien għamlilha, iżda ma rnexxilux u minflok, biex iċekknilha l-*crowns*, qasamhom u hekk reġa' ħoloq il-ferq bejn is-snien ta' quddiem. Biex għamel hekk kixef il-metall li hemm taħt il-porċellana tal-*crowns*, u dan il-metall ġie jidher. Il-konvenut għattieh b'materjal abjad, iżda dan inqala' u waqa' wara ffit.

⁴ Ara l-*affidavit* ta' l-attriċi, para. 6, fol. 47.

⁵ Ara x-xhieda tal-konvenut fis-seduta tat-18 ta' Frar 2003, fol. 263.

⁶ *Ibid.* fol. 266.

⁷ *Ibid.* fol. 267.

⁸ Ara l-*affidavit* ta' l-attriċi, para. 10, fol. 48.

⁹ Ara l-*affidavit* ta' l-attriċi, para. 10, fol. 48.

L-attriċi ma riditx tħalli lill-konvenut ikompli jaħdem fuq snienha, u għalhekk marret għand ħaddieħor biex qalgħulha l-*crowns* li kien għamlilha l-konvenut, ċaqilqulha snienha kif imfisser fuq u għamlulha l-protesi biex fuq quddiem tidher li jkollha sitt sinniet flok erbgħa.

Il-kwistjoni ewlenija hija jekk il-konvenut tassew qalx lill-attriċi biex tħalli f'idejh, kif qalet hi, jew jekk kinitx l-attriċi li għażlet il-proċedura wara li l-konvenut fissrilha l-għażla li kellha, kif igħid hu.

Il-qorti aktar temmen lill-attriċi.

Il-konvenut, kif wera f'aktar minn okkażjoni waħda waqt li kien qiegħed jixhed, huwa x'aktarx leġġer fl-atteggjament tiegħu, forsi għax jemmen illi huwa biss fl-Amerika jew fil-*films* li jitharsu l-formalitajiet maħsuba biex jassikuraw illi l-għażla li jagħmel il-pazjent jagħmilha wara li jkun mgħarraf sew dwar l-għażliet li għandu, u forsi wkoll għax bejnu u l-familja ta' l-attriċi kien hemm ċerta familjarità li setgħet iġġiegħlu jaħseb li kien jaf safejn riedet u setgħet tasal l-attriċi u li seta' għalhekk jgħidilha tħalli f'idejh biex jagħżel hu għaliha.

F'kull każ, ukoll jekk il-konvenut lill-attriċi semmielha xi ħaġa dwar l-għażliet li kellha, x'aktarx li dan ma għamlux b'mod li setgħet tapprezza sew dan x'kien ifisser, aktar u aktar meta tqis illi, bl-esperjenza professjonali tiegħu, seta' jobsor illi l-proċedura magħżula —li kienet sejra toħloq erba' sinniet biex jimlew il-post ta' sitta — faċilment setgħet tħalli riżultat estetikament dubbjuż. Li kien imissu għamel hu dak li qalet ix-xhud Dr Marie Mangion Galea, li jagħmel mudell biex juri lill-attriċi snienha kif kienu sejrjn jidhru jekk tagħżel l-ewwel proċedura, u hekk tkun tista' tifhem aħjar il-konsegwenzi¹⁰.

Lanqas il-qorti ma tagħti wisq piż għal dak li qal il-konvenut illi l-attriċi għażlet l-ewwel proċedura flok it-tieni waħda għax ma riditx tonfoq wisq. L-attriċi fil-fatt nefqet dak li kien meħtieġ biex tikseb riżultat sew, u għalhekk wriet li aktar kien jinteressaha li jkollha riżultat tajjeb milli li tiffranka l-flus.

Fil-fehma tal-qorti, għalhekk, il-konvenut naqas għax ma fissirx lill-attriċi l-għażliet li kellha quddiemha sabiex tkun

¹⁰ Ara x-xhieda ta' Dr Marie Mangion Galea fis-seduta tat-18 ta' Frar 2003, fol. 324.

tista' tagħmel l-għażla ta' proċedura meta jkollha għarfien sħiħ tal-possibiltajiet u l-konsegwenzi.

Naturalment, dan ma jfissirx illi l-konvenut għandu jhallas għall-ispejjeż tat-tieni proċedura li għamlet l-attriċi wara li ma għogobhiex ir-riżultat ta' l-ewwel waħda, għax dawk l-ispejjeż xorta kien ikollhom isiru li kieku dik il-proċedura ntgħażlet mill-bidu. Għandu jagħmel tajjeb biss għall-ispejjeż żejda li għamlet l-attriċi li, fil-każ tallum, huma l-ispejjeż ta' l-ewwel proċedura, *i.e.* dak li l-attriċi ħallset lill-konvenut stess.

Tassew illi xi xogħol li għamel il-konvenut waqt l-ewwel proċedura kien ikun meħtieġ ukoll li kieku saret it-tieni waħda mill-bidu¹¹, iżda dan il-benefiċċju li setgħet ħadet l-attriċi huwa paċjut ma' l-ispejjeż biex tneħħewlha l-*crowns* li għamlilha l-konvenut sabiex setgħet tinbeda t-tieni proċedura.

Il-qorti għalhekk tillikwida d-danni li garrbet l-attriċi fis-somma ta' mitejn u erbgħin lira (Lm240), daqskemm ħallset lill-attur għall-ewwel proċedura.

Hemm ukoll il-kwistjoni li tqajmet fl-eċċezzjoni tal-konvenut li tgħid illi ma kienx waħdu li ħadem fuq snien l-attriċi għax hu kien qabbad ukoll *dental technician* biex jaħdem fuq il-każ ta' l-attriċi.

Fil-fehma tal-qorti, din l-eċċezzjoni ma hix waħda tajba.

Ir-relazzjoni professjonali kienet bejn l-attriċi u l-konvenut, għax l-attriċi lill-konvenut kienet qabbdet. Il-fatt illi l-konvenut qabbad lil terzi biex jagħmlu xogħol speċjalizzat joħloq relazzjoni bejn il-konvenut u t-terzi, iżda ma jnaqqas xejn mir-relazzjoni bejn il-konvenut u l-attriċi.

L-eċċezzjoni hija għalhekk miċħuda.

Għal dawn ir-raġunijiet il-qorti taqta' l-kawża billi, wara li tiċċad l-eċċezzjonijiet kollha tal-konvenut, tgħid illi l-konvenut naqas meta lill-attriċi ma għarrafhiex dwar l-għażla tal-kura, tillikwida d-danni li garrbet l-attriċi għal dan in-nuqqas fis-somma ta' mitejn u erbgħin lira (Lm240), u tikkundanna lill-konvenut iħallas lill-attriċi mitejn u erbgħin lira (Lm240), flimkien ma' l-ispejjeż kollha tal-kawża u l-imgħax millum.

¹¹ Ara x-xhieda ta' Dr James Galea fis-seduta tat-18 ta' Frar 2003, *fol.* 385.

Kopja Informali ta' Sentenza

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----